

gemeente
Zoetermeer

Monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie Zoetermeer 2017/2018

Monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie Zoetermeer 2017/2018

Januari 2019

COLOFON

Uitgave: Gemeente Zoetermeer
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer
Telefoon : 14079
Internet : www.zoetermeer.nl

Samenstelling : Elianne van Dam
Afdeling JaBo, Onderzoek & Statistiek

Opdrachtgever: Team Onderwijs
Afdeling Samenleving

Bronvermelding: overname van gegevens uit deze monitor is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

<i>COLOFON</i>	2
SAMENVATTING MONITORRESULTATEN VVE SCHOOLJAAR 2017-2018	4
1. INLEIDING	5
2. CITO-RESULTATEN SPEELTAALHUIZEN / KINDERDAGVERBLIJVEN	6
3. CITO-RESULTATEN SPEELTAALHUIZEN / KINDERDAGVERBLIJVEN UITGEDRUKT IN LEERWINST	8
4. RESULTATEN VVE-BASISSCHOLEN	10
5. RESULTATEN DOELGROEOPLEERLINGEN BASISONDERWIJS UITGEDRUKT IN LEERWINST	13
6. HET AANTAL KINDEREN DAT PROBLEEMLOOS OVERGAAT NAAR GROEP 3	17
BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN ALLE SPEELTAALHUIZEN EN VVE-SCHOLEN EN DE VERSPREIDING OVER ZOETERMEER ...	18
BIJLAGE 2: OVERZICHT TABELLEN / GRAFIEKEN CITO-RESULTATEN VOORSCHOOLSE EDUCATIE.....	19
BIJLAGE 3: OVERZICHT TABELLEN / GRAFIEKEN CITO-RESULTATEN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE	21

Samenvatting monitorresultaten VVE schooljaar 2017-2018

De gemeente Zoetermeer monitort in samenwerking met de kinderopvanginstellingen en de Zoetermeerse schoolbesturen de (onderwijs)resultaten van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Er wordt gebruik gemaakt van landelijke genormeerde CITO-toetsen en van de KIJK!-methode. De gemeente Zoetermeer, als regievoerder van de onderwijsachterstanden, heeft met de kinderopvanginstellingen en de schoolbesturen hierover afspraken gemaakt en voldoet zo aan de eis van monitoring van de effecten van VVE ten behoeve van de onderwijsinspectie. De resultaten van het schooljaar 2017/2018 zijn als volgt samen te vatten.

Monitorresultaten van de VVE in het kort:

- Het streven is dat minimaal 40% van de doelgroepeuters op de P2- toets van de CITO-toets minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met het resultaat op de P1-toets. Bij taal is dit percentage 53 en bij rekenen is dit 47%. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 50%. Het streven van 40% is bereikt.
- Het streven is dat bij de CITO-toetsen voor kleuters minimaal 40% van de doelgroepkinderen op de E2-toets minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met het resultaat op de E1-toets. Bij de kleuters (groep 1 en 2) boekt 31% en 40% een meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk taal en rekenen. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 35,5%. Het streven van 40% is dit jaar niet bereikt.
- Het streven is dat bij minimaal 40% van de KIJK-doelgroepkleuters op het moment van doorstroming naar groep 3 minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met het vorige observatiemoment. Bij de KIJK-leerlingen waarbij de eindtoets slechts met de middentoets vergeleken kon worden is dit voor beginnende geletterdheid als gecijferdheid 10%. Bij de KIJK-leerlingen waarbij de eindtoets uit groep 1 vergeleken is met de eindtoets uit groep 2 boekt 30% en 33% een meer dan gemiddelde leerwinst. Het streven van 40% is niet bereikt.
- In groep 3 van de basisschool (peildatum 1 oktober) is het streven dat minimaal 80% van de doelgroepkinderen zonder kleuterverlenging is doorgestroomd van groep 2 naar groep 3. Landelijk is dit 88% bij de gemiddelde populatie (inspectienorm). Dit streven is met 70% niet behaald.

1. Inleiding

Al vele jaren investeert de rijksoverheid in Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). De gemeenten in Nederland krijgen financiële middelen om, in overleg met de kinderopvang en het onderwijs, te besteden aan het geven van extra aandacht aan die kinderen die een ontwikkelingsachterstand hebben of dreigen te krijgen. Zo'n achterstand kan effecten hebben op de verdere schoolloopbaan van die kinderen en verhoogt de kans op voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs.

Deze zogenoemde VVE-doelgroepkinderen zijn peuters en kleuters in Zoetermeer met een gewicht volgens de onderwijsweging (dit is gerelateerd aan het opleidingsniveau van de ouders), kinderen met een (taal)ontwikkelingsachterstand en kinderen met een indicatie van het consultatiebureau vanwege een (taal)ontwikkelingsarme thuissituatie.

In het kader van de Wet OKE zijn er in Zoetermeer afspraken gemaakt ten aanzien van de monitoring van de VVE.

Scholen en kinderopvanginstellingen zijn verantwoordelijk voor de analyse van de toetsgegevens en het handelen naar aanleiding van bevindingen. Daarnaast heeft de gemeente in opdracht van de rijksoverheid een regierol in het formuleren van onderwijsachterstandenbeleid in samenspraak met de partners in de stad en het maken van afspraken over de uitvoering.

De Inspectie eist een goede methodiek van monitoren van het effect van VVE. Uitgangspunt van het monitoren van de VVE resultaten is het vergelijken van de ontwikkeling van doelgroepkinderen in termen van leerwinst. De CITO-toetsen en peuter- en kleuteroverzichten die landelijk genormeerd zijn worden gebruikt. Ook de methode KIJK! wordt vanaf schooljaar 2016-2017 bij een aantal scholen gebruikt en een aantal instellingen wil in de toekomst ook overstappen naar deze methodiek. Bij de methode KIJK! wordt een breder algemeen welbevinden gemeten. De KIJK!-resultaten worden vastgesteld op basis van observaties van de leerlingen tijdens met name betekenisvolle speel-/werkmomenten.

2. CITO-resultaten Speeltaalhuizen / kinderdagverblijven

Om het effect van de extra activiteiten en inzet van middelen te bepalen, wordt gekeken naar de CITO-resultaten van de doelgroepeuters. Op de Speeltaalhuizen en kinderdagverblijven zijn de kinderen getoetst op Taal voor peuters P1 en P2, en op Rekenen voor peuters P1 en P2. De P1 toetsen worden op de leeftijd van 3,0 t/m 3,5 jaar afgenomen, de P2 toetsen tussen de 3,6 en 4,0 jaar. Deze toetsen zijn afgenomen bij alle doelgroepeuters in de VVE-groepen.

Cito heeft een peuter- en kleutervolgsysteem ontwikkeld om vorderingen, problemen en achterstanden in kaart te brengen. De toetsuitslagen worden weergegeven in Niveau I t/m V. Niveau I is een score ver boven het gemiddelde, niveau V is een score ver onder het gemiddelde. De CITO-norm gaat uit van vijf groepen van 20%. De indeling in de niveaus is dus symmetrisch opgebouwd en heeft als voordeel dat er een gemiddelde groep is.

Niveau	%	Interpretatie
I	20%	Ver boven het gemiddelde
II	20%	Boven het gemiddelde
III	20%	De gemiddelde groep leerlingen
IV	20%	Onder het gemiddelde
V	20%	Ver onder het gemiddelde

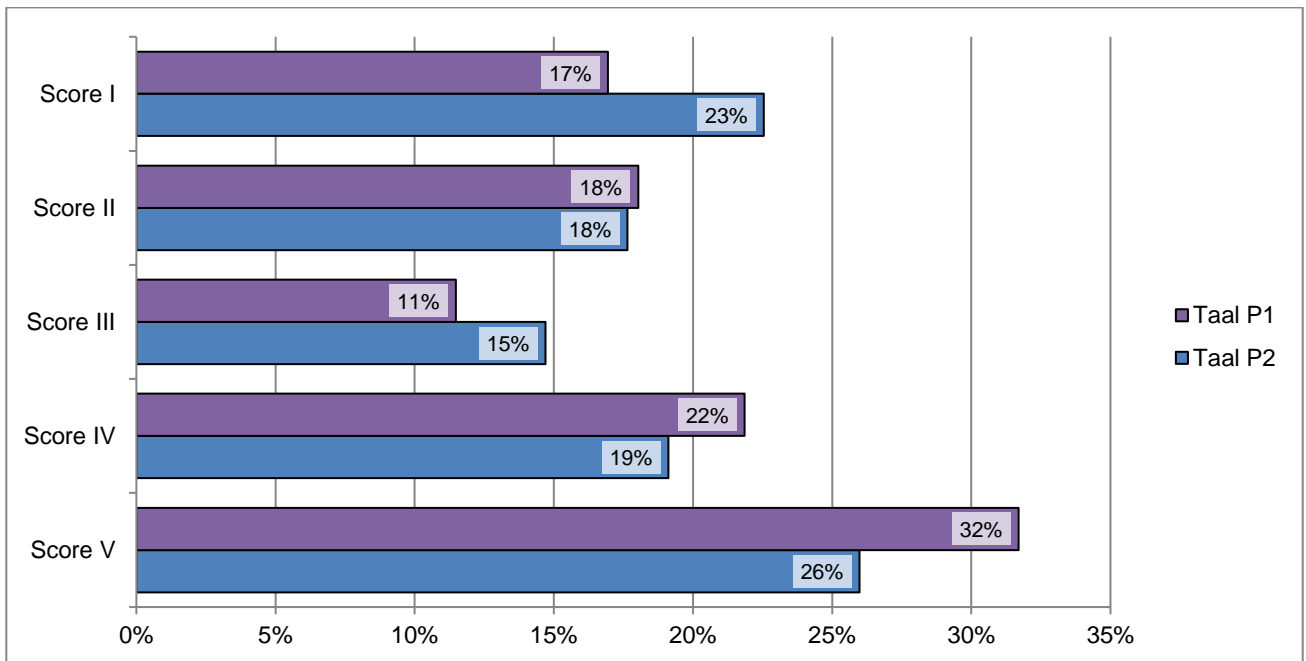
In deze monitor zijn de CITO-toetsgegevens opgenomen die door Kern Kinderopvang zijn aangeleverd (Speeltaalhuizen en de kinderdagverblijven die VVE aanbieden), alsmede door kinderopvang 'De Drie Ballonnen'.

Er is van meer peuters een P2 score dan een P1 score bekend. Dit komt doordat een aantal jonge peuters nog niet toetsbaar is of later instroomt. Op het tweede toetsmoment, als de kinderen 3,6 jaar oud zijn, is hun beheersing van het Nederlands over het algemeen voldoende om de toetsvragen te kunnen beantwoorden. De niet- toetsbare kinderen zijn bij de scoreberekening niet meegenomen.

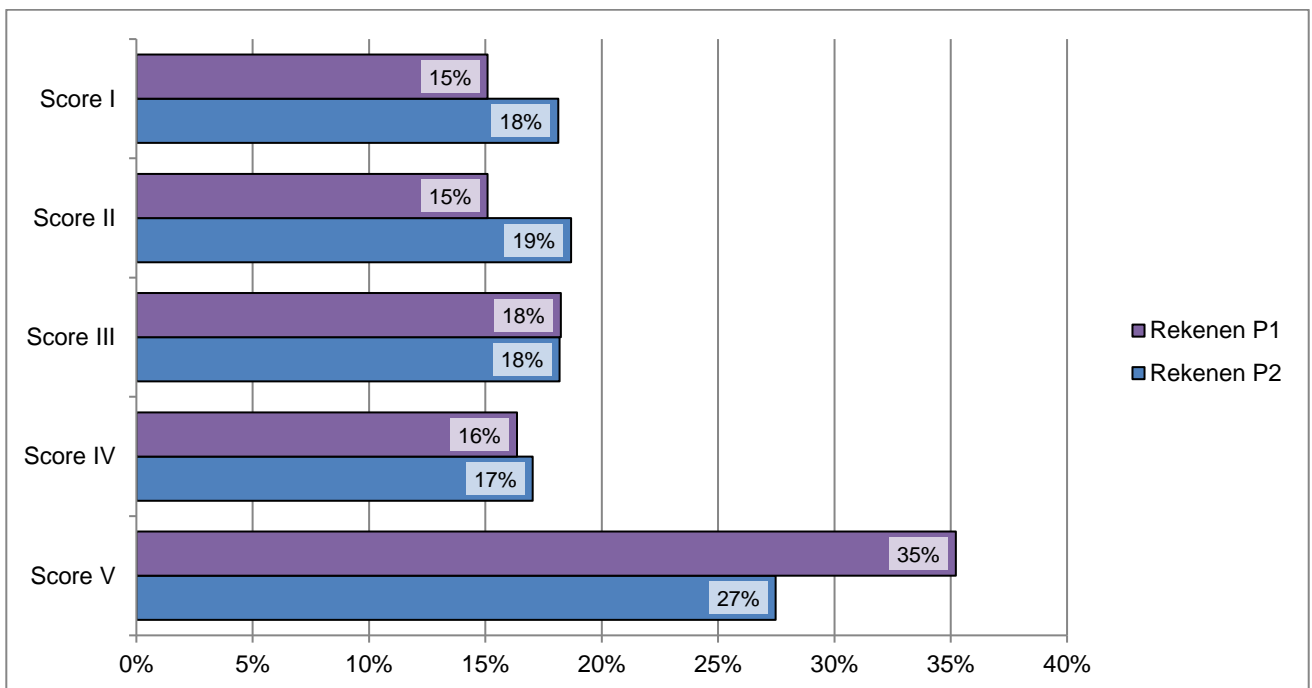
De laatste jaren schommelde het percentage niet toetsbare kinderen bij Taal voor de P1-toets tussen de 8% en de 19%, waarbij het laatste jaar (2017/2018) 8% was. Voor de P2 toets lag dit percentage tussen de 2% en 10% en in schooljaar 2017/2018 was dit 6%. Bij Rekenen varieerde het percentage bij de P1 toets tussen 10% en 23% en bij de P2-toets tussen de 5% en de 11%.

In deze monitor zijn de uitslagen van de Peutertoetsen voor Taal en voor Rekenen opgenomen, én de toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst.

Grafiek 2.1 Uitslag CITO-toets Taal voor peuters P1 en P2, schooljaar 2017/2018

Grafiek 2.2 Uitslag CITO-toets Rekenen voor peuters P1 en P2, schooljaar 2017/2018

Conclusie

De scores van de doelgroepkinderen tijdens het eerste meetmoment (P1) in de Speeltaalhuizen (kinderen die geïndiceerd zijn voor de voorschoolse educatie) blijven logischerwijze achter bij de landelijke gemiddelden van alle peuters in Nederland, doelgroep- en niet-doelgroepkinderen.

3. CITO-resultaten Speeltaalhuizen / kinderdagverblijven uitgedrukt in leerwinst

Voor de beoordeling van de vooruitgang van een kind heeft CITO de leerwinstmeting ontwikkeld. De scores van de *doelgroepkinderen* worden door de scholen geanalyseerd en de toetsresultaten worden bekeken op de score meer, minder of gelijk aan de gemiddelde leerwinst ten opzichte van de vorige afname.

Hieronder staan de toetsresultaten van de doelgroepkinderen, uitgedrukt in leerwinst. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau (I t/m V) met het vaardigheidsniveau van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = het aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (vaardigheidsniveau is relatief laag in vergelijking met de vorige afname).

Score 2 = het aantal doelgroepkinderen met een leerwinst gelijk aan het gemiddelde (vaardigheidsniveau is gelijk gebleven in vergelijking met de vorige afname).

Score 3 = het aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (vaardigheidsniveau is relatief vooruitgegaan ten opzichte van de vorige afname).

Het gaat hier om de doelgroepkinderen die ook in het vorige hoofdstuk zijn opgenomen. Het betreft een vergelijking van de P2 score met de P1 score voor de doelgroepeuters. De leerwinstgegevens zijn getotaliseerd aangeleverd.

Omdat alleen toetsgegevens uit schooljaar 2017/2018 zijn opgenomen in de tabellen is niet voor elk kind een vergelijking tussen P2 en P1 mogelijk (toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst). Ook de spreiding van in- en uitstroom van kinderen heeft invloed op het aantal getoetste kinderen en de mogelijkheid tot vergelijking van P2 t.o.v. P1. Hierdoor zijn bij deze analyse de aantallen peuters beperkter dan bij de afnamegegevens van de afzonderlijke toetsen.

Normen

Voor de gemeentelijke VVE-monitor 2017/2018 is het volgende streven afgesproken:

- Op de CITO-toetsen voor peuters behaalt minimaal 40% van de doelgroepkinderen op de P2- toets een meer dan gemiddelde vaardigheidsgroei in vergelijking met het resultaat op de P1-toets.

Tabel 3.1 Taal voor Peuters, toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017/2018

Taal voor peuters	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
P2 t.o.v. P1	7%	41%	52%	17%	0%	83%	20%	7%	73%	4%	36%	60%	14%	72%	14%	12%	35%	53%
	n=															14	42	63

De totaalkolom in bovenstaande tabel laat zien hoe verhoudingsgewijs de score is van alle doelgroepeuters tezamen, ongeacht het vaardigheidsniveau: 53% van deze peuters heeft een score '3': meer leerwinst dan gemiddeld. Ter vergelijking: in schooljaar 2016-2017 had 58% van de doelgroepeuters een score '3'.

De percentages, vermeld onder de vaardigheidsniveaus I t/m V tonen de leerwinst *binnen* de vaardigheidsniveaus. Bij 83% van de doelgroepeuters met een vaardigheidsniveau 'II' is er meer leerwinst dan gemiddeld: zij scoren een '3' bij de vergelijking van toets P2 t.o.v. P1.

Bij de doelgroepleerlingen met een vaardigheidsniveau 'V' heeft ongeveer driekwart van de peuters (72%) een leerwinst gelijk aan de gemiddelde leerwinst, 14% heeft minder dan gemiddelde leerwinst en 14% is meer dan gemiddeld vooruitgegaan.

Tabel 3.2 Rekenen voor Peuters, toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017/2018

Rekenen voor peuters	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
P2 t.o.v. P1	7%	48%	44%	24%	10%	67%	5%	29%	67%	32%	24%	44%	38%	32%	30%	23%	30%	47%
	n=															30	39	62

Bij rekenen heeft 47% meer leerwinst dan gemiddeld (vorig jaar was dit 43%).

Bij de leerwinst *binnen* de vaardigheidsniveaus zien we dat bij vaardigheidsniveau 'V' 32% van de doelgroepeuters qua relatief vaardigheidsniveau gelijk is gebleven; drie op de tien peuters (30%) in vaardigheidsniveau 'V' heeft meer leerwinst dan gemiddeld behaald.

Conclusie

De vergelijking van de relatieve toetsgegevens bij de doelgroepeuters toont bij taal een meer dan gemiddelde leerwinst bij 53% van de peuters aan. Bij rekenen betreft dit 47% van de doelgroepeuters. Het streven van 40% is bij beide onderdelen behaald.

4. Resultaten VVE-basisscholen

Om het effect van de extra activiteiten en inzet van middelen te bepalen wordt gekeken naar de CITO-resultaten en KIJK!-resultaten van de doelgroepkinderen in het basisonderwijs bij de VVE basisscholen. In totaal hebben deze resultaten betrekking op 12 VVE-scholen.

Scholen worden aangeduid als VVE-school als:

- er sprake is van minimaal 10% gewichtenleerlingen op schoolniveau (dit is ook landelijk een geaccepteerd percentage)
- er op een kleine school (< 100 leerlingen) in de groepen 1 en 2 in totaal 8 of meer doelgroepkinderen onderwijs volgen.

In groep 1 en 2 zijn de leerlingen in juni getoetst op Taal E1 en E2 en op Rekenen E1 en E2.

In groep 3 is in juni getoetst op Technisch lezen met de Drie Minuten Toets (DMT) en op Rekenen E3 (dit geldt niet voor de KIJK! methode).

De resultaten van de toetsen van de leerlingen zijn getotaliseerd aan de gemeente aangeleverd.

Voor de CITO-toets worden de uitslagen weergegeven in Niveau I t/m V.

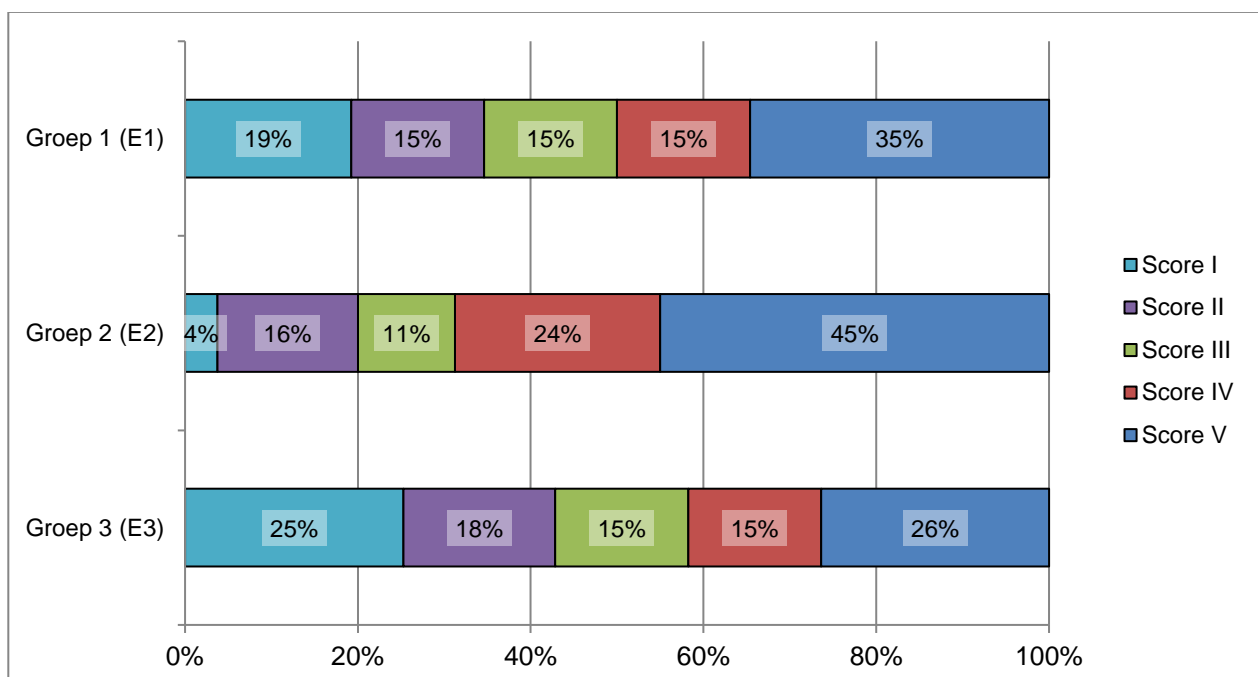
Niveau I is een score ver boven het gemiddelde, niveau V is een score ver onder het gemiddelde. Zoals gezegd, gaat de CITO-norm uit van vijf groepen van 20%. De indeling in de niveaus is dus symmetrisch opgebouwd en heeft als voordeel dat er een gemiddelde groep is.

Voor de KIJK!-toets worden de uitslagen weergegeven in Niveau OG t/m BG. De definiëring van de KIJK!-scores is als volgt:

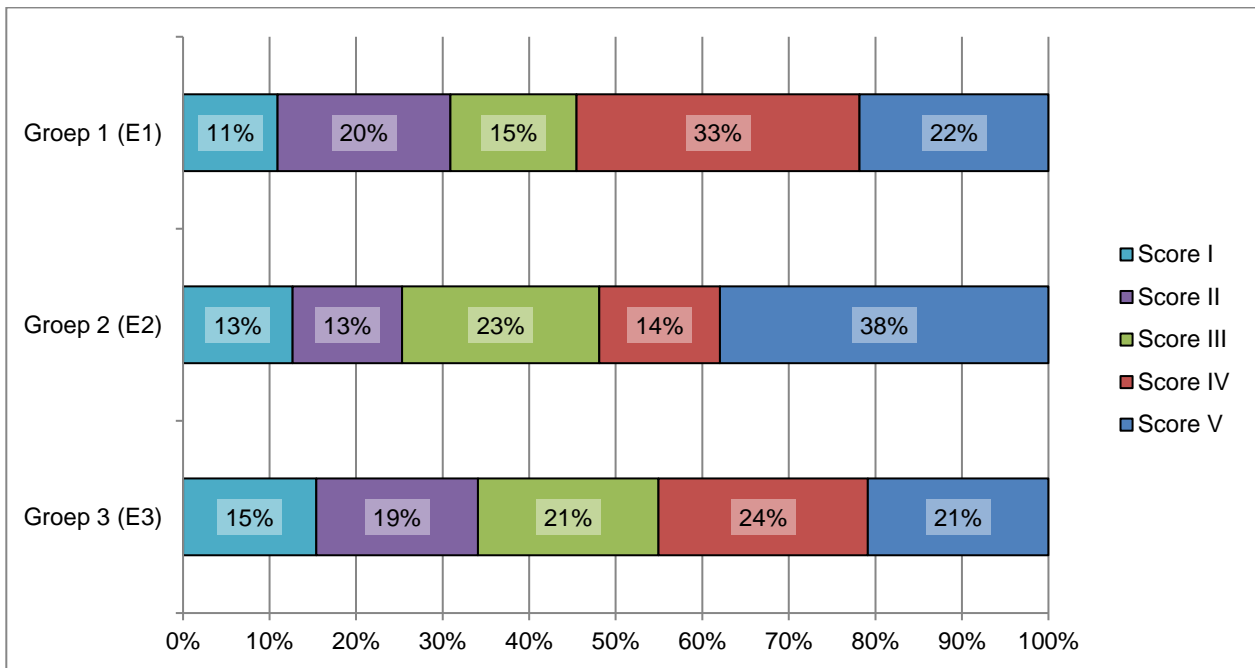
- OG (onder gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind minimaal 6 maanden lager is dan de chronologische leeftijd.
- G(gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind maximaal 4 maanden lager of hoger is dan de chronologische leeftijd.
- BG(boven gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind minimaal 6 maanden hoger is dan de chronologische leeftijd.

Dit schooljaar zijn de gegevens van alle OPOZ-basisscholen en de meeste UNICOZ-basisscholen (m.u.v. de Regenboog) aangeleverd. Hierna worden de CITO-resultaten en KIJK!-resultaten basisonderwijs voor VVE-basisscholen nader geanalyseerd. Bij de analyse zijn de resultaten van de doelgroepkinderen getotaliseerd weergegeven.

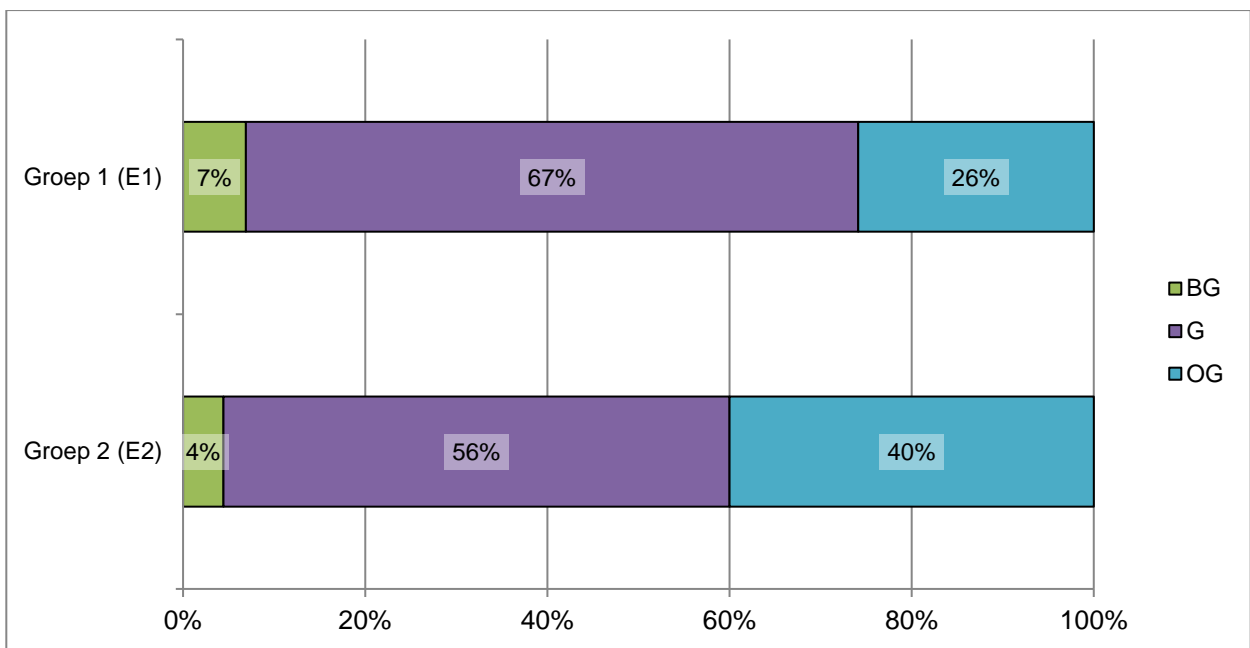
Grafiek 4.1 Uitslag getotaliseerde CITO-toets Taal voor groep 1 / 2 / 3, schooljaar 2017/2018

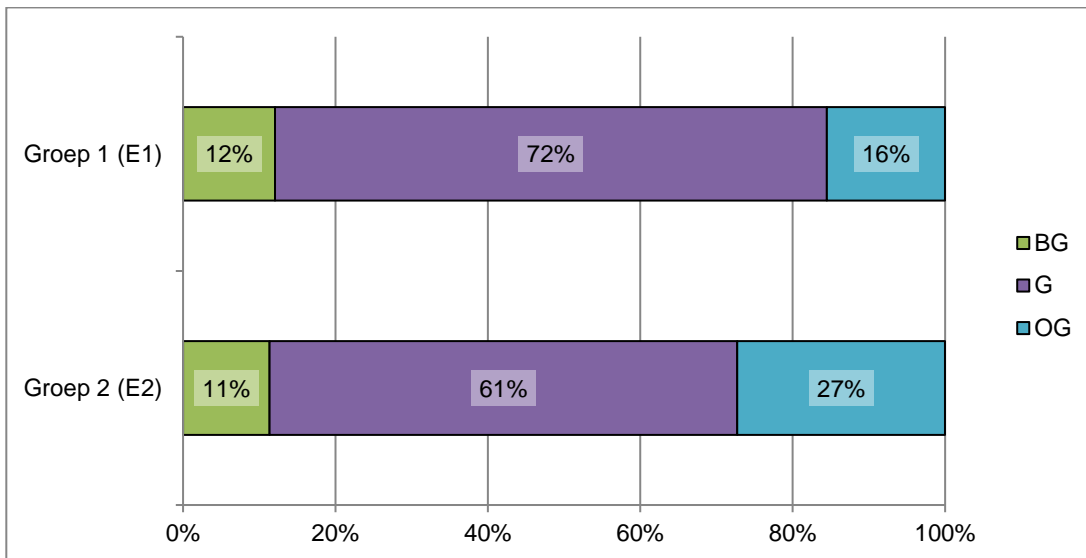
Grafiek 4.2 Uitslag getotaliseerde CITO-toets Rekenen voor groep 1 / 2 / 3, schooljaar 2017/2018

Grafiek 4.3 Uitslag getotaliseerde KJK! Taal voor groep 1 / 2, schooljaar 2017/2018

Grafiek 4.4 Uitslag getotaliseerde KIJK! Rekenen voor groep 1 / 2, schooljaar 2017/2018

Conclusie

De CITO-toetsscores van de doelgroepkinderen in groep 1, 2 en 3 tijdens het tweede meetmoment blijven achter bij de landelijke gemiddelden van kinderen in deze groepen in Nederland, doelgroep- en niet-doelgroepkinderen.

Het percentage doelgroepkinderen in groep 1, 2 en 3 dat een score 'V' haalt tijdens meetmoment aan het einde van het jaar, ligt boven de landelijke gemiddelde norm (20%) van de landelijke populatie.

De scores op het gebied van taal zijn slechter dan die van rekenen. Het percentage doelgroepkinderen dat een 'V' scoort is in groep 2 het hoogst.

Uit de KIJK!-resultaten blijkt dat de meeste leerlingen gemiddeld scoren. Dit betekent dat de ontwikkelingsleeftijd van een kind maximaal 4 maanden lager of hoger is dan de chronologische leeftijd. Daarnaast blijkt dat de leerlingen vaker onder gemiddeld scoren bij taal dan bij rekenen. Ook in groep 2 wordt er meer onder gemiddeld gescoord dan in groep 1. Dit houdt in dat de ontwikkelingsleeftijd van een kind 6 of meer maanden lager is dan de chronologische leeftijd.

5. Resultaten doelgroepkinderen basisonderwijs uitgedrukt in leerwinst

Voor de beoordeling van de vooruitgang van een kind is bij de CITO een leerwinstmeting ontwikkeld. Door de scholen wordt bekeken wat de score en de leerwinst van elk doelgroepkind is. Hierbij wordt de leerwinst gerelateerd aan de gemiddelde leerwinst van het kind bij de vorige afname.

Om de effecten globaal op langere termijn te bekijken hebben de scholen ook de doelgroepkinderen gevolgd in groep 3. De scholen hebben de leerwinstgegevens getotaliseerd aangeleverd.

Hieronder staan de toetsresultaten van de CITO-toets van de doelgroepkinderen, uitgedrukt in leerwinst. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau (I t/m V) met het vaardigheidsniveau van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = het aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (het relatieve vaardigheidsniveau is minder vooruitgegaan in vergelijking met vorige afname).

Score 2 = het aantal doelgroepkinderen met een leerwinst gelijk aan het gemiddelde (vaardigheidsniveau is even veel gestegen als bij de vorige afname).

Score 3 = het aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (het vaardigheidsniveau is meer vooruitgegaan dan bij de vorige afname).

Bij de KIJK!-methode wordt een andere methode gehanteerd. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau/ontwikkelingsleeftijd (BG t/m OG) met het vaardigheidsniveau/ontwikkelingsleeftijd van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 10 maanden of minder vooruit in een jaar).

Score 2 = aantal doelgroepkinderen met leerwinst gelijk aan gemiddelde (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 12 maanden vooruit in een jaar).

Score 3 = aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 14 maanden of meer vooruit in een jaar).

Voorbeeld van een toetschema in de tijd:

	tijd	->	->	->	->	->
	groep 1		groep 2		groep 3	
Taal	E1		E2		E3	

In groep 1 van de basisschool wordt in juni de toets E1 afgenomen, in groep 2 E2 en in groep 3 E3. Voor de leerwinst wordt E1 vergeleken met E2, en E2 met E3. Het gaat dus om de leerwinst na een volledig schooljaar.

Omdat de KIJK!-methode op sommige scholen nog geen heel schooljaar gehanteerd wordt, is voor sommige leerlingen de middentoets (groep 1 of 2) vergeleken met de eindtoets van datzelfde schooljaar (groep 1 of 2). Bij KIJK! zijn er voor groep 3 geen resultaten beschikbaar.

Normen

Voor de gemeentelijke VVE-monitor 2017/2018 is het volgende streven afgesproken:

- Bij de CITO-toetsen voor kleuters, behaalt minimaal 40% van de doelgroepkinderen op de E2/3-toets een meer dan gemiddelde vaardigheidsgroei in vergelijking met het resultaat op de E1/2-toets.

Tabel 5.1 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
CITO-toets groep 1 / 2 Taal voor kleuters

CITO-toets 1/2 Taal voor kleuter	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E2 t.o.v. E1	100%	0%	0%	67%	17%	17%	44%	0%	56%	38%	23%	38%	23%	55%	23%	38%	31%	31%
n=															20	16	16	

De totaalkolom in bovenstaande tabel laat zien hoe verhoudingsgewijs de score is van alle doelgroep leerlingen tezamen, ongeacht het vaardigheidsniveau: 21% van de leerlingen heeft een score '3': meer leerwinst dan gemiddeld.

De percentages, vermeld onder de vaardigheidsniveaus I t/m V tonen de leerwinst *binnen* de vaardigheidsniveaus. Bij 23% van de leerlingen met een vaardigheidsniveau V is er meer leerwinst dan gemiddeld: zij scoren een '3' bij de eindtoets t.o.v. toets midden in het jaar.

Tabel 5.2 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
CITO-toets groep 1 / 2 Rekenen voor kleuters

CITO-toets 1/2 Rekenen voor kleuter	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E2 t.o.v. E1	33%	33%	33%	20%	20%	60%	17%	8%	75%	48%	19%	33%	27%	64%	9%	33%	27%	40%
n=															17	14	21	

Bij de toetsresultaten op de Rekentoets voor kleuters heeft 40 % van de leerlingen een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. We zien dat bij dat bij 9% van de leerlingen met vaardigheidsniveau V het vaardigheidsniveau vooruit is gegaan, 64% scoort een 2.

Tabel 5.3 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
CITO-toets groep 3.

CITO-toets E3	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
DMT E3 t.o.v. E2	10%	0%	90%	11%	22%	67%	33%	8%	58%	14%	6%	28%	57%	14%	29%	24%	11%	64%
Rekenen E3 t.o.v. E2	60%	0%	40%	50%	25%	25%	42%	33%	25%	38%	0%	63%	18%	29%	53%	36%	22%	42%
Totaal	27%	0%	73%	29%	24%	47%	38%	21%	42%	27%	7%	67%	29%	25%	46%	31%	17%	53%
n=															29	16	50	

De leerlingen uit groep drie presteren op technisch lezen beter dan op rekenen: 64% van de leerlingen boekt meer leerwinst dan gemiddeld tegen 42% op rekenen. Maar de leerlingen met het laagste vaardigheidsniveau (een V) scoren juist bij rekenen hoger: 53% heeft een score '3' (meer leerwinst dan gemiddeld) tegen 29% bij rekenen.

Tabel 5.4 Toetsresultaten van doelgroepleerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
KIJK! groep 1 Beginnende geletterdheid kleuters

KIJK! 1/2 Beginnende geletterdheid kleuters	Score											
	BG			G			OG			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E1 t.o.v. M1	0%	0%	0%	38%	52%	10%	100%	0%	0%	48%	41%	10%
n=										14	12	13

Bij de KIJK-resultaten op gebied van beginnende geletterdheid voor kleuters heeft 10% van de leerlingen waarbij de eindtoets slechts met de middentoets vergeleken kan worden een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. Alle leerlingen die onder gemiddeld scoorden op de middentoets hebben een minder dan gemiddelde leerwinst geboekt, dit betreft 7 leerlingen.

Tabel 5.5 Toetsresultaten van doelgroepleerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
KIJK! groep 1 Beginnende gecijferdheid kleuters

KIJK! 1/2 Beginnende gecijferdheid kleuters	Score											
	BG			G			OG			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E1 t.o.v. M1	33%	33%	33%	52%	44%	4%	0%	0%	0%	48%	41%	10%
n=										14	12	3

Bij de KIJK-resultaten op gebied van beginnende gecijferdheid voor kleuters heeft 10% van de leerlingen waarbij de eindtoets slechts met de middentoets vergeleken kan worden een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. 33% van de leerlingen die bovengemiddeld scoren op de middentoets in groep 1 behaalt een meer dan gemiddelde leerwinst.

Tabel 5.6 Toetsresultaten van doelgroepleerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
KIJK! groep 1/2 Beginnende geletterdheid kleuters

KIJK! 1/2 Beginnende geletterdheid kleuters	Score											
	BG			G			OG			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E2 t.o.v. E1	100%	0%	0%	47%	27%	27%	36%	27%	36%	44%	26%	30%
n=										12	7	8

Bij de KIJK-resultaten op gebied van beginnende geletterdheid voor kleuters heeft 30% van de leerlingen waarbij de eindtoets in groep 2 vergeleken is met de eindtoets in groep 1 een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. Van de leerlingen die op de eindtoets in groep 1 onder gemiddeld scoorden, behaalt 36% een meer dan gemiddelde leerwinst.

Tabel 5.7 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2017-2018
 KIJK! groep 1/2 Beginnende gecijferdheid kleuters

KIJK! 1/2 Beginnende gecijferdheid kleuters	Score											
	BG			G			OG			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E2 t.o.v. E1	50%	50%	0%	56%	28%	17%	14%	0%	86%	44%	22%	33%
	n=									12	6	9

Bij de KIJK-resultaten op gebied van beginnende gecijferdheid voor kleuters heeft 33% van de leerlingen waarbij de eindtoets in groep 2 vergeleken is met de eindtoets in groep 1 een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. Wat opvalt is dat de leerlingen die bij de eindtoets in groep 1 onder gemiddeld scoorden met name een meer dan gemiddelde leerwinst behalen, namelijk 86%.

Conclusie

Bij de kleuters die beoordeeld worden op basis van de CITO-toets boekt 31% en 40% meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk taal en rekenen in het schooljaar 2017/2018. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 35,5%. Deze percentages zijn iets lager dan het streven waarbij 40% van de doelgroepkinderen een meer dan gemiddelde leerwinst moest behalen.

Bij de kleuters die beoordeeld worden op basis van de KIJK!-methode en waarbij de eindtoetsen in groep 1 en 2 met elkaar vergeleken zijn boekt 30% en 33% een meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk beginnende geletterdheid en gecijferdheid in het schooljaar 2017/2018. Bij de KIJK!-leerlingen waarbij de eindtoets slechts met de middentoets vergeleken kon worden boekt 10% een gemiddelde leerwinst, op zowel beginnende geletterdheid als gecijferdheid. Deze percentages zijn lager dan het streven waarbij 40% van de doelgroepkinderen een meer dan gemiddelde leerwinst moest behalen.

6. Het aantal kinderen dat probleemloos overgaat naar groep 3

Jaarlijks beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs of er aanwijzingen zijn dat een school onvoldoende kwaliteit levert. Op basis van een risicoanalyse en eventueel nader onderzoek wordt dan bepaald hoeveel toezicht een school nodig heeft. Eén van de items waarop een basisschool beoordeeld wordt is het aantal kinderen dat probleemloos overgaat naar groep 3. De norm hiervoor is als volgt:

- In groep 3 van de basisschool is (peildatum 1 oktober) minimaal 80% van de doelgroepkinderen zonder kleuterverlenging doorgestroomd van groep 2 naar groep 3. Landelijk is dit 88% bij de gemiddelde populatie (inspectienorm).

Een percentage lager dan 88 is voor de Inspectie aanleiding tot het bespreken en vragen om aanscherping van beleid van kleuter-verlengingen. In Zoetermeer willen we zien hoe hoog het aantal kleuterverlengingen in groep 3 is, en willen we dit in verhouding brengen met de VVE.

Tabel 6.1: *Aantal doelgroepkinderen op VVE-basisscholen in groep 3 met / zonder kleuterverlenging, per 1 oktober, 2012 t/m 2017.*

	VVE-basisscholen						
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Aantal leerlingen in groep 3	246	176	303	350	407	390	308
Aantal doelgroepkinderen in groep 3	115	73	116	123	153	126	92
Aantal doelgroepkinderen in groep 3 zonder kleuterverlenging	81	57	102	96	128	110	70
Percentage doelgroepkinderen in groep 3 zonder kleuterverlenging	70%	78%	88%	78%	84%	87%	76%
Zoetermeerse norm (doelgroepkinderen)	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Landelijke norm (normale populatie)	88%	88%	88%	88%	88%	88%	88%

Conclusie

Met een percentage doelgroepkinderen in groep 3 zonder kleuterverlenging van 70% is de doelstelling van 80% dit jaar niet behaald.

Bijlage 1: overzicht van alle Speeltaalhuizen en vve-scholen en de verspreiding over Zoetermeer

Tabel met Speeltaalhuizen

Wijk	Speeltaalhuizen
Dorp, Palenstein, Driemanspolder	Het Eendennest, Het Eendennest: Boskabouter, Het Mussennest, Meerpaal
Meerzicht	Het Lepelaarsnest, De Kleine Prins, Het Lepelaarsnest Zwanenbos. Het Lepelaarsnest Regenboog, Overwater
Buytenwegh de Leyens	Flamingonest Watersnip, Flamingonest 't Schrijverke, Het Lijsternest
Seghwaert / Noordhove	Touwladder, Zwanennest Vlasakker
Rokkeveen	Het Kiwinest Palet, Het Kiwinest Saffier
Oosterheem	Het Koekoeksnest Oosterheemplein, Het Koekoeksnest Zanzibarplein, Het Meuwennest, Trinoom

Tabel met VVE-scholen

Wijk	VVE school
Dorp, Palenstein, Driemanspolder	Meerpaal en de Vijverburgh, Achtsprong, Jacobsvlinder
Meerzicht	Het Zwanenbos, Prinses Amaliaschool, Regenboog
Buytenwegh de Leyens	De Watersnip, 't Schrijverke
Seghwaert / Noordhove	De Triangel, Touwladder
Oosterheem	Het Groene Hart en Florence Nightingale

Bijlage 2: overzicht tabellen / grafieken CITO-resultaten voorschoolse educatie

Tabel Uitslag CITO-toets Taal voor peuters P1

Taal	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P1								
2017-2018	17%	18%	11%	22%	32%	100%	183	15
2016-2017	14%	10%	15%	25%	36%	100%	100	15
2015-2016	11%	10%	15%	26%	39%	100%	93	18
2014-2015	12%	16%	14%	17%	41%	100%	86	
2013-2014	10%	16%	11%	20%	43%	100%	109	25
2012-2013	10%	18%	10%	28%	34%	100%	115	20
2011-2012	6%	14%	21%	31%	28%	100%	108	20
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

Tabel Uitslag CITO-toets Rekenen voor peuters P1

Rekenen	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P1								
2017-2018	15%	15%	18%	16%	35%	100%	159	15
2016-2017	16%	10%	17%	27%	31%	100%	94	15
2015-2016	19%	16%	15%	14%	35%	100%	79	24
2014-2015	11%	12%	16%	35%	27%	100%	75	
2013-2014	17%	11%	23%	23%	26%	100%	100	26
2012-2013	14%	12%	20%	25%	29%	100%	115	24
2011-2012	14%	14%	13%	31%	29%	100%	95	29
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

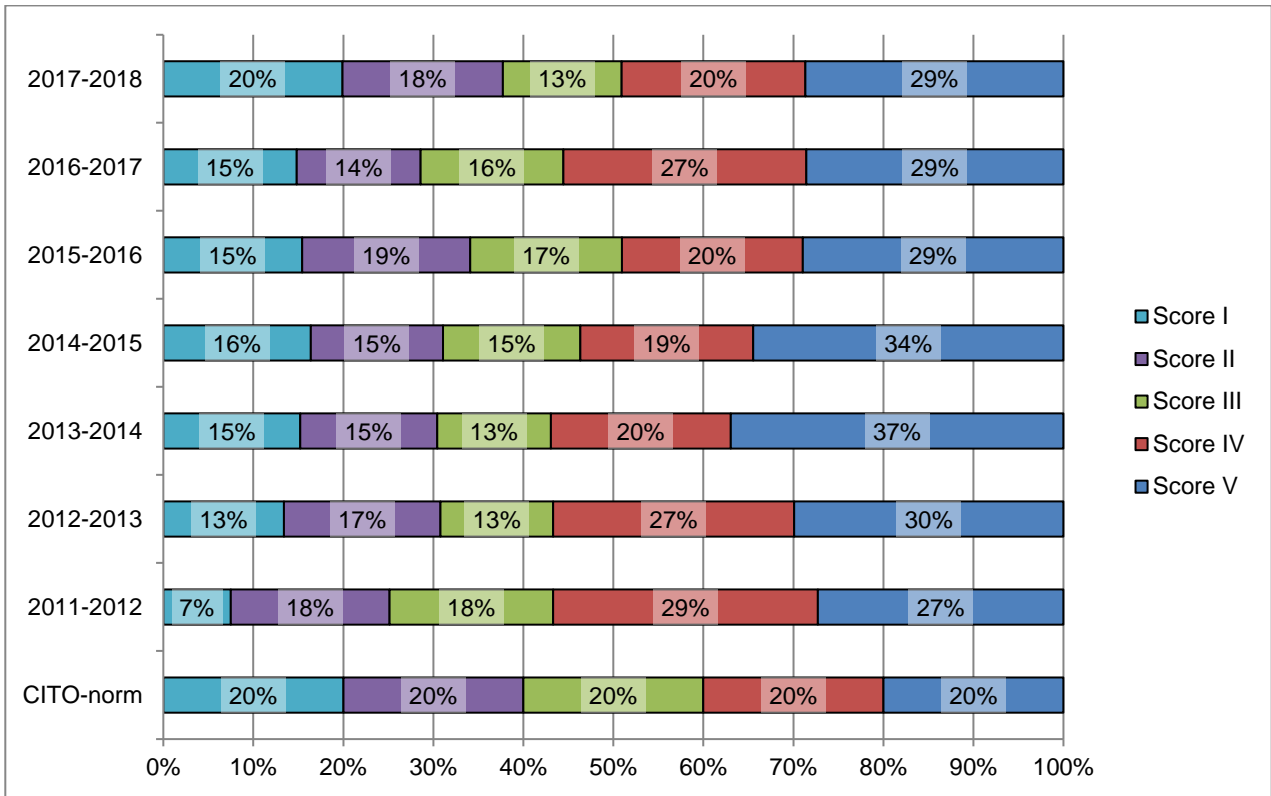
Tabel Uitslag CITO-toets Taal voor peuters P2

Taal	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P2								
2017-2018	23%	18%	15%	19%	26%	100%	204	15
2016-2017	16%	18%	17%	29%	20%	100%	89	10
2015-2016	19%	26%	18%	16%	21%	100%	121	9
2014-2015	21%	13%	16%	21%	29%	100%	91	
2013-2014	20%	15%	14%	20%	31%	100%	121	8
2012-2013	17%	17%	16%	26%	26%	100%	109	5
2011-2012	10%	23%	14%	27%	27%	100%	79	2
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

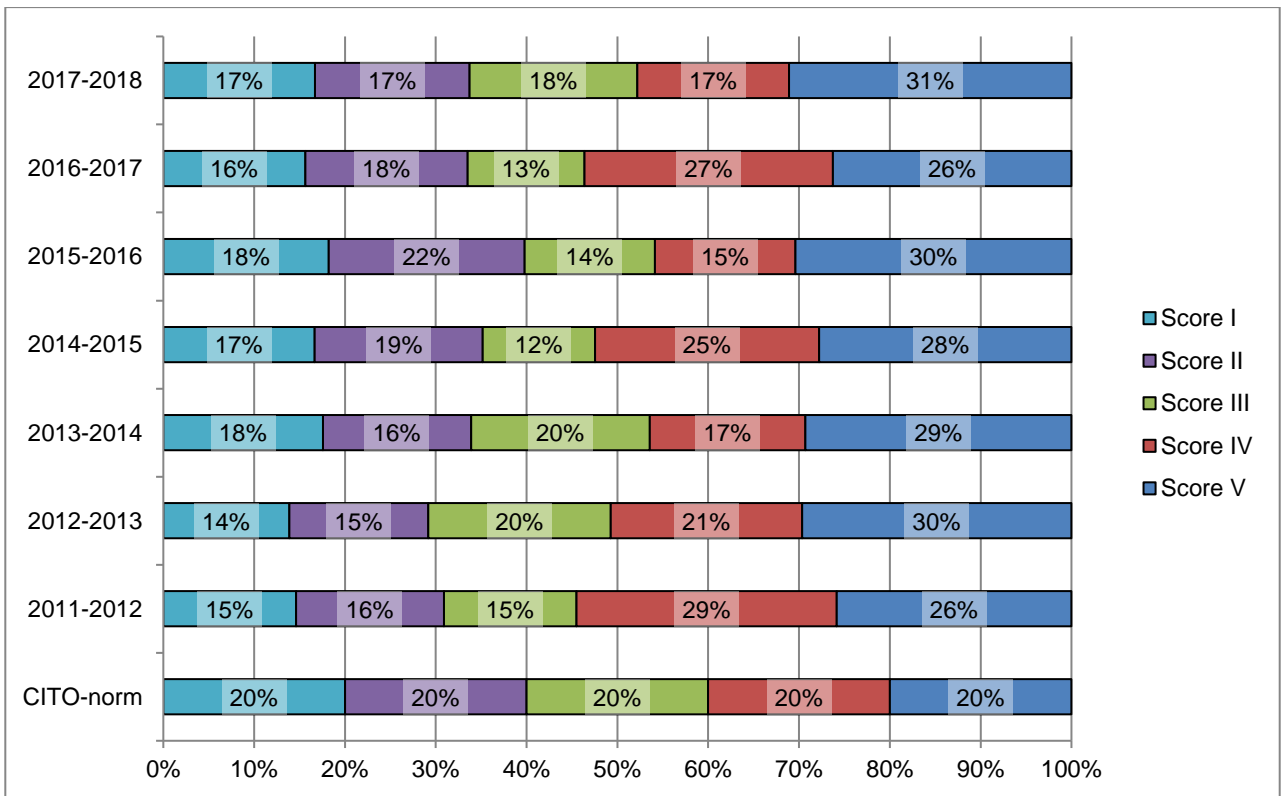
Tabel Uitslag CITO-toets Rekenen voor peuters P2

Rekenen	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P2								
2017-2018	18%	19%	19%	17%	27%	100%	182	15
2016-2017	15%	27%	8%	28%	21%	100%	86	10
2015-2016	18%	25%	14%	17%	26%	100%	102	7
2014-2015	22%	24%	9%	16%	29%	100%	87	
2013-2014	18%	20%	17%	13%	32%	100%	139	8
2012-2013	14%	19%	20%	16%	31%	100%	94	8
2011-2012	16%	19%	17%	27%	22%	100%	83	6
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets P1 + P2 TAAL voor peuters

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets P1 + P2 REKENEN voor peuters

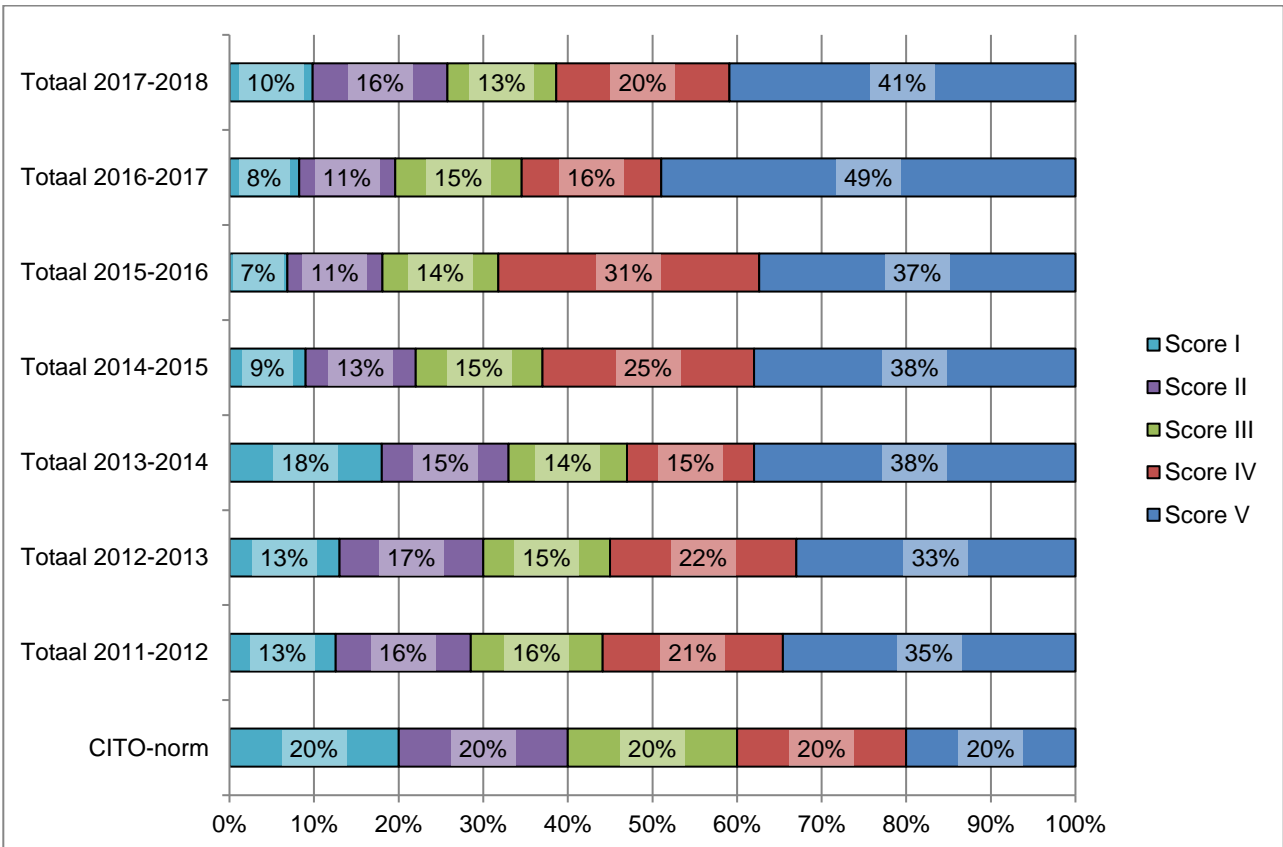

Bijlage 3: overzicht tabellen / grafieken CITO-resultaten vroegschoolse educatie

Tabel CITO-scores groep 1/2 TAAL

CITO-scores 2017-2018	Alle doelgroepkinderen						
CITO-toets 1/2	Score						
Taal voor kleuter	I	II	III	IV	V	Totaal	n=
E1	19%	15%	15%	15%	35%	100%	52
E2	4%	16%	11%	24%	45%	100%	80
Totaal 2017-2018	10%	16%	13%	20%	41%	100%	132
Totaal 2016-2017	8%	11%	15%	16%	49%	100%	194
Totaal 2015-2016	7%	11%	14%	31%	37%	100%	321
Totaal 2014-2015	9%	13%	15%	25%	38%	100%	302
Totaal 2013-2014	18%	15%	14%	15%	38%	100%	323
Totaal 2012-2013	13%	17%	15%	22%	33%	100%	306
Totaal 2011-2012	13%	16%	16%	21%	35%	100%	265
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%		

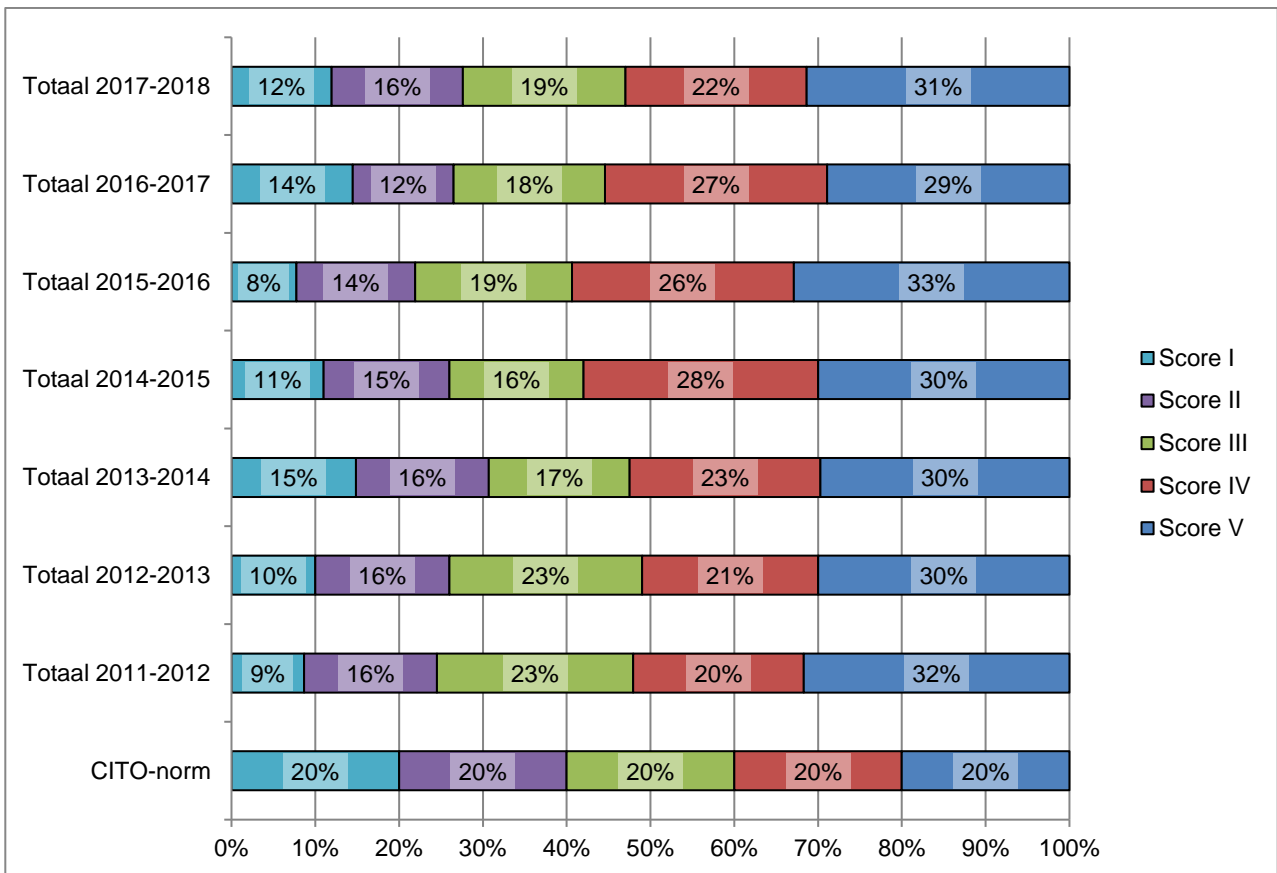
Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets groep 1 /2 TAAL

Tabel CITO-scores groep 1/2 Rekenen

CITO-scores 2017-2018 CITO-toets 1/2	Alle doelgroepkinderen					Totaal	n=
	Score						
Rekenen voor kleuters	I	II	III	IV	V		
E1	11%	20%	15%	33%	22%	100%	55
E2	13%	13%	23%	14%	38%	100%	79
Totaal 2017-2018	12%	16%	19%	22%	31%	100%	134
Totaal 2016-2017	14%	12%	18%	27%	29%	100%	166
Totaal 2015-2016	8%	14%	19%	26%	33%	100%	310
Totaal 2014-2015	11%	15%	16%	28%	30%	100%	304
Totaal 2013-2014	15%	16%	17%	23%	30%	100%	321
Totaal 2012-2013	10%	16%	23%	21%	30%	100%	296
Totaal 2011-2012	9%	16%	23%	20%	32%	100%	265
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%	

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets groep 1 /2 REKENEN

Tabel CITO-scores groep 3

CITO-scores 2017-2018	Alle doelgroepkinderen						
CITO-toets	Score						
E3	I	II	III	IV	V	Totaal	n=
Rekenen	15%	19%	21%	24%	21%	100%	91
DMT	25%	18%	15%	15%	26%	100%	91
Totaal 2017-2018	20%	18%	18%	20%	24%	100%	182
Totaal 2016-2017	19%	17%	18%	18%	28%	100%	249
Totaal 2015-2016	9%	16%	23%	20%	32%	100%	326
Totaal 2014-2015	18%	17%	22%	21%	22%	100%	266
Totaal 2013-2014	16%	15%	19%	18%	32%	100%	332
Totaal 2012-2013	16%	18%	19%	24%	23%	100%	278
Totaal 2011-2012	14%	24%	23%	22%	17%	100%	217
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%	

CITO-scores 2017-2018	Doelgroepkinderen wel eerder VVE gehad						
CITO-toets	Score						
E3	I	II	III	IV	V	Totaal	n=
Rekenen	7%	10%	30%	23%	30%	100%	30
DMT	31%	17%	17%	24%	10%	100%	29
Totaal 2017-2018	19%	14%	24%	24%	20%	100%	59
Totaal 2016-2017	21%	17%	18%	16%	28%	100%	111
Totaal 2015-2016	10%	17%	25%	19%	29%	100%	149
Totaal 2014-2015	19%	16%	19%	21%	24%	100%	201
Totaal 2013-2014	14%	16%	19%	18%	33%	100%	252
Totaal 2012-2013	13%	18%	19%	26%	24%	100%	198
Totaal 2011-2012	13%	26%	23%	23%	15%	100%	151
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%	

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets groep 3, alle doelgroepkinderen.

